

24.6.2009

Alþingi
Erindi nr. P 137/811
komudagur 24.6.2009

Sjávarútvegs- og landbúnaðarnefnd.

Háttvírta sjávarútvegs- og Landbúnaðarnefnd.

Dýrlæknar hafa verulega áhyggjur á þeim fyrirhuguðu breytingum á lögum um dýralækna sem er inni í matvælafrumvarpinu. Viljum við biðja þingmenn um að kynna sér vel þær breytingar sem munu leiða að erfitt verður að fá dýralækna til starfa í erfiðum héruðum t.d. Vestfjörðum, Húnaþingi og N-þingeyjarsýslu svo eitthvað sé nefn. Fækkun vaktsvæða í Húnaþingi mun gera stöðuna þar erfiða. Heimild Matvælastofnunar til að fela héraðsdýralæknum og dýralæknum önnur eftirlitsstörf þurfa að vera betur skilgreind. Sjá meðfylgjandi viðhengi.

Viljum við benda á frekari upplýsingar um Dýralæknafélag Íslands og athugasemdir á

<http://dyr.is/?c=webpage&id=76&lid=136&option=links>

Vil DÍ minna á umsögn félagsins sent nefndinni í mars síðastliðnum.

Guðbjörg Þorvarðardóttir
Formaður DÍ

Reykjavík 10.06.09

Ágæti þingmaður

Um leið og stjórn Dýralæknafélags Íslands (DÍ) óskar þér og þínum flokki velfarnaðar í störfum á Alþingi, þá er hér með komið á framfæri helstu athugasemdum stjórnar DÍ varðandi boðaðar breytingar á lögum um dýralækna í matvælafrumvarpi (528. mál, þ.e. frumvarp til laga um endurskoðun á undanþágum frá I. kafla I. viðauka við EES-samninginn, EES reglur, breyting ýmissa laga).

Stjórn Dýralæknafélag Íslands er samþykkt því sjónarmiði frumvarpsins að almennt skuli aðskilja eftirlit og þjónustu dýralækna m.t.t. vanhæfis- og samkeppnis-sjónarmiða.

Stjórn DÍ leggur jafnframt áherslu á að ekki verði settar takmarkanir á atvinnufrelsi umfram það sem gildir innan Evrópubandalagsins; nánar tiltekið er nauðsynlegt að sjálfstætt starfandi dýralæknar geti undir ákveðnum skilyrðum tekið að sér opinber eftirlitsverkefni (t.d. árstíðabundin verkefni, s.s. vegna heilbrigðisskoðunar í sláturhúsum og kjötvinnslum) og að sama skapi geti opinberir eftirlitsdýralæknar og héraðsdýralæknar undir ákveðnum skilyrðum tekið að sér þjónustu við dýraeigendur (t.d. til að halda uppi viðunandi vaktþjónustu í strjálbýli utan almenns vinnutíma).

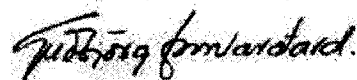
Í strjálbýli er sveigjanleiki varðandi árstíðabundin eftirlitsverkefni og vaktþjónustu sérstaklega mikilvægur. Skilyrði fyrir rekstri sjálfstætt starfandi dýralækna í strjálbýli eru mjög erfið, m.a. vegna samdráttar í landbúnaði, erfiðra samgangna og erfiðleika með afleysingu.

Matvælafrumvarpið gerir ráð fyrir setningu reglugerðar sem mæli fyrir um starfsaðstöðu, greiðslu staðaruppbótar og/eða ferðakostnaðar dýralækna sem taka að sér að veita þjónustu í strjálbýli, en ekkert hefur verið upplýst um hvernig reglugerðin verður útfærð. Tafir og óvissa hvað þetta varðar skapa óvissu og óróa hjá þeim héraðsdýralæknum sem veita þessa mikilvægu grunnþjónustu í dag.

Vaktsvæði dýralækna skv. matvælafrumvarpi eru mjög stór og nauðsynlegt að fjölga þeim þannig að útkallstími verði ekki of langur og bitni á velferð dýra. Stjórn DÍ leggur þunga áherslu á rétt dýra og dýraeigenda til aðgangs að grunnþjónustu, þ.e. að dýralæknir verði ávallt tiltækur til að lina þjáningar dýra og bregðast við ef grunur vaknar um skæða smitsjúkdóma eða atvik er varða ímynd landbúnaðar og matvælavinnslu.

Hjálögð er umsögn stjórnar DÍ til landbúnaðar- og sjávarútvegsnefndar vegna matvælafrumvarps, dags. 2. mars 2008, ásamt fylgiskjölum.

Virðingarfyllst, f.h. stjórnar DÍ

Guðbjörg Þorvarðardóttir
formaður

Reykjavík 02.03.09

Nefndasvið Alþingis
Landbúnaðar- og sjávarútvegsnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Umsögn stjórnar Dýralæknafélags Íslands vegna 528. máls, þ.e. frumvarp til laga um endurskoðun á undanþágum frá I. kafla I. viðauka við EES-samninginn, EES reglur, breyting ýmissa laga

Stjórn DÍ kemur hér með eftirfarandi athugasemdum og ábendingum á framfæri:

37. grein:

Stjórn DÍ er samþykkt því sjónarmiði að almennt skuli aðskilja eftirlit og þjónustu m.t.t. vanhæfis- og samkeppnissjónarmiða, **enda njóti héraðsdýralæknar, eftirlitsdýralæknar, sérgreinadýralæknar og aðrir dýralæknar helgunarálags vegna þessa, þ.e. að réttur og atvinnufrelsi verði ekki skert án bóta.**

Varðandi störf eftirlitsdýralækna, þá er minnt á að í bréfi yfirdýralæknis dags. 11. nóvember 2000 segir eftirfarandi: “yfirdýralæknir hefur ávallt skilgreint starf þessara dýralækna (þ.e.a.s. eftirlitsdýralækna) á þann veg að þeir mættu eingöngu sinna eftirlitsstörfum á skilgreindum vinnutíma sínum. Hvað þeir gerðu utan skilgreinds vinnutíma væri þeirra mál. Á þeim tíma mættu þeir sinna almennum dýralækningum og taka vaktir eins og hver annar dýralæknir”.

Í skýringum með 37. gr. er vísað til skuldbindinga skv. alþjóðlegum samningum hvað varðar aðskilnað á eftirliti og þjónustu. Hér er væntanlega vísað til EES samningsins. Stjórn DÍ vekur athygli á að skv. reglum Evrópubandalagsins (EB) er ekki tekið fram í skilgreiningu á opinberum eftirlitsdýralæknum (“official veterinarian”) að slíkir skuli vera í fullu starfi eða megi ekki sinna öðrum störfum.

Einnig er vakin athygli á að sjálfstætt starfandi dýralæknar innan EB geta aflað sér auka menntunar í eftirlitsstörfum (“approved veterinarian”) og er þá heimilt að taka að sér opinber eftirlitsstörf í hlutastarfi undir ákveðnum forsendum. Þar er átt við t.d. fjósaskoðun og skoðun gripa heima á bæjum áður en þeir fara til slátrunar.

Til frekari upplýsinga vísar stjórn DÍ til reglugerðar (EB) 882/2004 (almenn regla um öll matvæli, dýraheilbrigði, dýravernd, fóður og að eftirlitsaðili skuli óháður) og reglugerðar (EB) 853/2004 og (EB) 854/2004, þ.e. sértækar reglur um matvæli úr dýraríkinu og eftirlit með þeim, þar sem m.a. er fjallað um störf dýralækna sem sinna bæði opinberu eftirliti og þjónustu í hlutastörfum (“approved veterinarian”).

Stjórn DÍ leggur þunga áherslu á að héraðsdýralæknum, eftirlitsdýralæknum, sérgreinadýralæknum og öðrum dýralæknum sem starfa hér á landi verði ekki settar takmarkanir á atvinnufrelsi umfram þau ákvæði sem er að finna í lögum og reglum EB um störf dýralækna.

Stjórn DÍ vekur athygli landbúnaðar- og sjávarútvegsnefndar á nauðsyn þess að setja inn takmarkanir á heimildir Matvælastofnunar til að fela héraðsdýralækni og öðrum starfsmönnum umdæmisstofa að annast verkefni í öðrum umdæmum án undangengins samráðs við viðkomandi starfsmann. Það er ekki sanngjarnt eða eðlilegt að Matvælastofnun geti skipað starfsmanni án fyrirvara að taka að sér störf svo vikum og mánuðum skiptir í öðrum landshluta, fjarri sínu heimili. Í þessu sambandi er vísað til meðfylgjandi erindis Matvælastofnunar sem barst félagsmanni DÍ fyrirvaralaust og án undangengins samráðs.

Einnig er vakin athygli á afar óheppilegum vinnubrögðum nýverið, þegar önnur af tveimur stöðum héraðsdýralækna í Þingeyjarumdæmi var lögð niður fyrirvarlaust og án vitneskju viðkomandi starfsmanna, sjá meðfylgjandi mótmæli til fyrrverandi ráðherra og forstjóra Matvælastofnunar, ásamt bréfaskiptum við forstjóra Matvælastofnunar.

38. grein:

Stjórn DÍ lýsir yfir ánægju með þá breytingu sem hefur verið gerð á frumvarpinu þess efnis að bakvaktir dýralækna verði greiddar um land allt og aðgengi að dýralæknaþjónustu tryggt hvað þetta varðar.

Dýralæknafélag Íslands hefur alla tíð lagt á það mikla áherslu að réttur dýra og/eða dýraeigenda til aðgangs að dýralæknaþjónustu verði tryggður í lögum á grundvelli **dýravelferðar**, þ.e. að dýralæknir verði ávallt tiltækur til að lina þjáningar dýra, sama hverrar tegundar.

Stjórn DÍ mælist til þess að sett verði inn í frumvarpið nánari skýring á verkefnum dýralækna á bakvakt, þ.e. að hann skuli veita almenna þjónustu við dýraeigendur og einnig gera nauðsynlegar fyrstu ráðstafanir ef grunur vaknar um alvarlega smitsjúkdóma og ef upp koma mál er varða velferð dýra.

39. grein:

Stjórn DÍ bendir á að það er afar mikilvægt að sem allra fyrst verði hafist handa við gerð reglugerðar þeirrar sem ætlað er það mikilvæga hlutverk að tryggja dreifðum byggðum þjónustu dýralækna. Reglugerðinni er ætlað að mæla fyrir um starfsaðstöðu, greiðslu staðaruppbótar og/eða ferðakostnaðar dýralækna sem tekur að sér að veita slíka þjónustu.

Tafir og óvissa hvað þetta varðar skapar mikla óvissu hjá þeim dýralæknum sem eru að veita þessa mikilvægu grunnþjónustu í dag. Reynslan segir okkur að hætta er á að dýralæknar hverfi til annara starfa innanlands sem utan þegar starfsumhverfi dýralækna er sett í uppnám með þessum hætti. Bent er á að héraðsdýralæknar starfa

flestir í héruðum þar sem atvinnulíf er einsleitt og brothætt. Allar breytingar á starfshögum dýralækna í dreifbýli eru því sérstaklega viðkvæmar og erfiðar.

Stjórn DÍ hefur þungar áhyggjur af því dýralækar hverfi úr störfum í strjálbýli og að erfitt verði að manna stöðurnar í ljósi þeirrar óvissu sem umrætt frumvarp hefur þegar skapað.

Í þessu sambandi er athygli vakin á að nýliðun dýralækna er takmörkuð; dýralæknanámið þarf að sækja út fyrir landsteinana (u.þ.b. 6 ára nám) og afar mikilsvert að samfélaginu haldist vel á dýralæknum.

40. grein:

Farið er fram á að 40. gr. orðist svo:

Matvælastofnun skal ráða **sérmenntaða** dýralækna á eftirtöldum sérsviðum:

Sviði sóttvarna, dýravelferðar, dýralyfja, alifuglasjúkdóma, fisksjúkdóma, gælu-dýrasjúkdóma, hrossasjúkdóma, jörturdýrasjúkdóma, loðdýrasjúkdóma, svína-sjúkdóma og heilbrigðis dýraafurða.

Athygli er vakin á að þjónusta við gæludýr er ört vaxandi svið dýralækninga og afar mikilvægt að Matvælastofnun rækti skyldur sínar við eigendur gæludýra til jafns við eigendur annara dýra.

41. grein:

Athygli er vakin á ósamræmi á milli frumvarpsins og skýringa með 41. gr. Í síðustu málsgrein skýringa um 41. gr. kemur fram að opinberir eftirlitsdýralæknar verði starfandi í öllum sex umdæmum héraðsdýralækna og muni sem slíkir sinna almennri dýralæknaþjónustu á viðkomandi svæði ef ekki fæst sjálfstætt starfandi dýralæknir í umdæmið. Væntanlega er ekki ætlast til þess að opinberir eftirlitsdýralæknar stundi jöfnum höndum opinber eftirlitsstörf og almenna dýralæknaþjónustu, þó svo að þeim sé heimilt að taka þátt í vöktum á móti sjálfstætt starfandi dýralæknum í sínum frítíma.

Að lokum:

Stjórn DÍ lýsir yfir vilja til að eiga gott samstarf við Landbúnaðar- og sjávarútvegsnefnd og veitir fúslega nánari upplýsingar eftir því sem nefndin óskar.

F.h. stjórnar DÍ

Sif Traustadóttir
formaður

LÖGFRÆDILEG ÁLITSGERÐ

Efni: Um heimild Matvælastofnunar til að skylda héraðsdýralækna til að starfa fyrir utan umdæmi þeirra.

Dýralæknafélag Íslands hefur leitað til neðangreinds lögfræðings og óskað eftir athugun á því hvort Matvælastofnun sé heimilt að skylda héraðsdýralækna til að starfa í öðru umdæmi en þeir eru ráðnir til starfa í samkvæmt lögum um dýralækna og heilbrigðisþjónustu við dýr nr. 66/1998. Athugunin hefur verið unnin af neðangreindum lögfræðingi.

I. Álitaefni

Athugun þessi er tilkomin vegna erindis Dýralæknafélags Íslands.

Það álitaefni sem athugun þessari er ætlað að svara er, eins og að framan segir, hvort Matvælastofnun sé heimilt að skylda héraðsdýralækna til að starfa í öðru umdæmi en þeir eru ráðnir til starfa í samkvæmt lögum um dýralækna og heilbrigðisþjónustu við dýr nr. 66/1998.

II. Lagaumhverfi

Helstu lagabákar, reglur og tilskipanir sem málið varða eru eftirfarandi:

1. Lög um dýralækna og heilbrigðisþjónustu við dýr nr. 66/1998.
2. Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins nr. 70/1996.
3. Dreifibréf Fjármálaráðuneytisins um breytingar á starfi almennra starfsmanna og embættismanna nr. 1/2004.

III. Réttarstaða

III.1. Almenn um breytingar á starfi ríkisstarfsmanna¹

Í þessu sambandi þarf að líta til laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins nr. 70/1996 (stml.) en lögin gilda um héraðsdýralækna, sbr. 6. mgr. 11. gr. laga um dýralækna og heilbrigðisþjónustu við dýr nr. 66/1998 (dýralæknaölög). Jafnframt þarf að hafa í huga hina óskráðu meginreglu vinnuréttarins um stjórnunarrétt vinnuveitanda og þá kunna sérákvæði laga um hlutaðeigandi stofnun eða starfsstétt einnig að skipta máli, en fjallað verður um þau í kafla III.2. hér á eftir.

Í reglunni um „stjórnunarrétt vinnuveitanda“ felast valdheimildir til að stýra og stjórna starfsemi innan þeirra marka sem lög og samningar gera ráð fyrir. Stjórnunarheimildir forstöðumanna lúta m.a. að ákvörðunum um skipulag vinnunnar, hvaða verk skuli vinna, hver skuli vinna þau, með hvaða hætti, hvenær og hvar. Ákvarðanir sem teknar eru dags daglega um störf og verksvið einstakra starfsmanna rúmast jafnan innan þeirra heimilda sem felast í reglunni um „stjórnunarrétt vinnuveitanda“. Almenn eru ekki gerðar formkröfur til slíkra ákvarðana.²

Í 19. gr. stml. er sérstaklega kveðið á um skyldu starfsmanns til að hlíta breytingum á störfum sínum og verksviði frá því hann tók við starfi, jafnvel þó að það leiði til skerðingar á launakjörum eða réttindum hans. Ákvæðið er svohljóðandi:

¹ Kaflinn er að mestu leyti unninn upp úr dreifibréfi Fjármálaráðuneytisins um breytingar á starfi almennra starfsmanna og embættismanna nr. 1/2004.

² Dreifibréf Fjármálaráðuneytisins nr. 1/2004.

„Skylt er starfsmanni að hlíta breytingum á störfum sínum og verksviði frá því er hann tók við starfi. Starfsmaður getur kosið að segja upp starfi sínu vegna slíkra breytinga, enda skýri hann ráðherra eða forstöðumanni frá því innan eins mánaðar frá því að breytingarnar voru tilkynntar honum. Ef breytingarnar hafa í för með sér skert launakjör starfsmanns eða réttindi skal hann halda óbreyttum launakjörum og réttindum þann tíma sem eftir er af skipunartíma hans í embætti eða jafnlangan tíma og réttur hans til uppsagnarfrests er samkvæmt ráðningarsamningi, sbr. 46. gr.“

Það er ekki nauðsynlegt að beita framangreindu ákvæði við minniháttar breytingar á starfi. Við aðrar breytingar, einkum þær sem eru afgerandi, er rétt að byggja á heimild 19. gr. stml.³ Með vísan til þessa verður að telja ljóst að ákvörðun Matvælastofnunar (MAST), um að skylda héraðsdýralækni til starfa utan umdæmis síns, falli undir 19. gr. laganna.

19. gr. stml. byggir á almennum stjórnunarrétti og hefur meðal annars þann tilgang að náð verði markmiðum um árangursríka nýtingu fjármuna stofnunar, sbr. 2. mgr. 38. gr. stml. Ef breyta á verksviði starfsmanns á grundvelli 19. gr. þarf að byggja þá ákvörðun á málefnalegum sjónarmiðum og ganga úr skugga um að hún sé ekki meira íþyngjandi í garð starfsmanns en nauðsyn ber til.⁴

Ekki verður tæmandi talið hvers konar breytingar eru heimilar samkvæmt 19. gr. stml. Tilefnið getur verið breytingar á skipulagi og rekstri stofnunar en einnig atriði sem varða starfsmanninn sjálfan. Starfsmaður getur ekki vænst þess að eðli og inntak þeirra verka sem honum eru falin í upphafi, haldist með öllu óbreytt út starfstíma hans. Forsendur verksviðs hans geta breyst. Forstöðumaður hefur töluvert svigrúm til að breyta einhliða verkefnum starfsmanns án þess að nauðsynlegt sé að segja ráðningarsamningi upp. Slíkar breytingar geta til dæmis haft í för með sér annað starfsheiti og að starfsmanni beri að sinna störfum sínum í annarri deild eða eftir atvikum annarri starfsstöð og undir stjórn annars yfirmanns en áður. Þá hafa sumar stofnanir fleiri en eina starfsstöð (ráðningarstað) og geta því fært starfsmenn milli starfsstöðva. Samkvæmt dreifibréfi Fjármálaráðuneytisins um breytingar á starfi almennra starfsmanna og embættismanna nr. 1/2004⁵ er samþykki starfsmanns nauðsynlegt ef flytja á hann milli starfsstöðva og hin nýja starfsstöð er á öðru atvinnusvæði.⁶ Þegar MAST tekur ákvörðun um að skylda héraðsdýralækni til starfa utan umdæmis síns hlýtur það að falla undir „annað atvinnusvæði.“ Þrátt fyrir að framangreint dreifibréf teljist formlega séð ekki vera réttarheimild, er ljóst að afstaða ráðuneytisins er sú að samþykki aðila sé skilyrði í þessum tilvikum, enda er eðlilegt að gera kröfu um að það liggja fyrir.

Breyting á starfi telst til ákvarðana um innra skipulag stofnunar. Þær teljast ekki til stjórnvaldsákvarðana í skilningi stjórnsýslulaga og eiga þau því ekki við. Hafi breytingarnar í för með sér skert launakjör eða réttindi hefur þó verið talið rétt að fylgja ákvæðum þeirra laga. Sem dæmi má hér nefna lækku um launaflokk. Aftur á móti telst minni yfirvinna eða minni möguleikar á yfirvinnu ekki til skertra launakjara eða réttinda.⁷ Hæstiréttur hefur nú staðfest að þegar um skerðingu á mikilsverðum réttindum starfsmanns er að ræða þá beri stjórnvaldi að fylgja ákvæðum stjórnsýslulaga, sbr. t.d. **H. frá 18. september 2008**, í máli nr. 430/2007. Stjórnvöld verða því að gæta þess að reglum stjórnsýsluréttarins sé fylgt við töku slíkra ákvarðana, þ.á.m meðalhófsreglunni, sbr. 12. gr., reglunni um andmælarétt, sbr. 13. gr. og

³ Dreifibréf Fjármálaráðuneytisins nr. 1/2004.

⁴ Dreifibréf Fjármálaráðuneytisins nr. 1/2004.

⁵ Dreifibréf Fjármálaráðuneytisins nr. 1/2004.

⁶ Dreifibréf Fjármálaráðuneytisins nr. 1/2004.

⁷ Dreifibréf Fjármálaráðuneytisins nr. 1/2004.

reglunni um rétt málsaðila til rökstuðnings, sbr. 21. og 22. gr. Ákvörðun MAST um að skylda héraðsdýralækni til starfa utan umdæmis síns hefur það viðtæk áhrif á réttindi starfsmannsins að telja verður að MAST hafi borið að fylgja ákvæðum stjórnslulaga við töku ákvörðunarinnar. Því er sérstök ástæða til að vekja athygli á því að stofnuninni er í þessum tilvikum skylt að gefa aðila kost á að gæta andmælaréttar áður en ákvörðun er tekin sbr. 13. gr. stjórnslulaga nr. 37/1993.

III.2. Um heimild Matvælastofnunar til að skylda héraðsdýralækna til starfa utan umdæmis þeirra.

Auk framangreindra reglna sem fjalla almennt um starfsmenn ríkisins er, við úrlausn álitaefnisins, rétt að líta til þeirra sérlaga og reglna er gilda um dýralækna. Nánar tiltekið er hér átt við lög um dýralækna og heilbrigðisþjónustu við dýr nr. 66/1998 (dýralæknalög). Í lögnum er landinu skipt í 14 umdæmi héraðsdýralækna sbr. 1. mgr. 11. gr. laganna. Í þessu sambandi skal jafnframt vísað til ákvæðis 1. tl. 3. mgr. 11. gr. dýralæknalaga sem fjallar um starfsskyldur héraðsdýralækna en þar segir:

„Héraðsdýralæknar skulu hver í sínu umdæmi hafa eftirlit með sláturdýrum, sláturafurðum og afurðastöðvum, eftirlit með heilbrigði, hirðingu, aðbúnaði og aðstöðu nautgripa á búum þar sem framleidd er mjólk til sölu og hafa með höndum framkvæmd sóttvarnaaðgerða.“
[undirstrikun, höfundar]

Ljóst er af þessu ákvæði að lögin gera ekki ráð fyrir því að héraðsdýralæknar skuli skyldaðir til starfa utan síns umdæmis sbr. orðin „hver í sínu umdæmi.“ Framangreind ákvæði verða að teljast sérákvæði gagnvart ákvæðum starfsmannalaga sem fjallað var um í kafla III.1. Af þessum sökum verður að líta svo á að þau gangi framar þeim að því leyti sem þau kunna að stangast á.⁸

Þá skal þess getið að þegar þetta er skrifað liggur fyrir hjá Alþingi frumvarp til breytinga á ýmsum lögum⁹ þ.á.m. dýralæknalögum, en samkvæmt 37. gr. frumvarpsins er lagt til að 11. gr. dýralæknalaga verði breytt. Þá er m.a. lagt til að tekinn verði upp eftirfarandi ákvæði í 5. tl. 2. mgr. 11. gr.:

„Matvælastofnun getur falið héraðsdýralækni og öðrum starfsmönnum umdæmisskrifstofu stofnunarinnar að annast verkefni í öðrum umdæmum þegar þörf er á og einnig önnur eftirlitsverkefni sem stofnuninni eru falin.“

Þannig liggur nú fyrir Alþingi að taka afstöðu til lagaheimildar fyrir MAST til að skylda héraðsdýralækna til starfa utan umdæma þeirra. Það er vissulega álitaefni hversu viðtækar ályktanir megi draga af gildandi rétti með vísan til frumvarpa er liggja fyrir í þinginu. Þó verður a.m.k. að telja líklegt, með vísan til framangreinds ákvæðis frumvarpsins, að þörf sé talin á sérstöku lagaákvæði til að MAST verði þetta heimilt. Slíka heimild er ekki að finna í gildandi lögum og bendir það því til þess að stofnunin geti ekki tekið slíka ákvörðun án samþykkis viðkomandi héraðsdýralæknis.

IV. Samantekt og niðurstaða

⁸ Þetta er í samræmi við viðurkenndar lögskýringarreglur sbr. reglan um *Lex specialis*.

⁹ Sjá þingskjal nr. 418, mál nr. 258. Lag fyrir á 136 lögjafarþingi.

- Telja verður að ákvörðun Matvælastofnunar um að skylda héraðsdýralækni til starfa utan umdæmis síns falli undir 19. gr. starfsmannalaga nr. 70/1996.
- Með vísan til dreifibréfs Fjármálaráðuneytisins nr. 1/2004 verður að telja ólíklegt að MAST geti tekið slíka ákvörðun án samþykkis viðkomandi dýralæknis.¹⁰
- Ákvörðun Matvælastofnunar um að skylda héraðsdýralækni til starfa utan umdæmis síns telst til stjórnvaldsákvörðunar í skilningi stjórnsýslulaga nr. 37/1993 og er því skylt að gæta reglna laganna við töku slíkrar ákvörðunar, og skal sérstaklega bent á regluna um andmælarétt aðila í þessu sambandi sbr. 13. gr. laganna.
- Ljóst er, með vísan til laga um dýralækna og heilbrigðisþjónustu við dýr nr. 66/1998, að ekki er gert ráð fyrir því að Matvælastofnun geti skyldað héraðsdýralækna til starfa utan síns umdæmis án samþykkis þeirra.

Samkvæmt framansögðu er það álit neðangreinds lögfræðings að Matvælastofnun sé ekki heimilt, án samþykkis héraðsdýralæknis, að skylda hann með ákvörðun til starfa utan síns umdæmis.

Jóhannes Stefán Ólafsson, lögfræðingur

---

¹⁰ Gera verður fyrirvara við þessa ályktun enda telst dreifibréfið ekki til réttarheimilda.